Ao. 1858. Zaturdag

No. 4. 9 Januarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 6 Januarij 1858.

Bij Gouvernements-resolutie dd. heden No. 6, is, het ingevolge art. 4 van het Reglement op het beleid der regering in deze kolonie (G. B. Ao. 1832 No. 13,) met 1o. Januarij d. j. aftredende Lid van den Kolonialen Raad, de Heer W. E. Kuhmann, provisioneel en onder nadere goedkeuring des Konings, als zoodanig herkozen geworden; blijvende aan hem opgedragen het Heemraadschap der divisie *boven Cottica en Perica.*

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 8 Januarij 1858.

Op het daartoe door oprigters van eene Koloniale Bibliotheek gedaan aanzoek, waarmede hebben ingestemd belanghebbenden die zich tot het doen van bijdragen verbonden hebben, heeft de Heer Gouverneur, bij resolutie de dato 31 December jl. No. 1783, onder de daarbij vermelde voorwaarden, als eigendom der Kolonie aangenomen de reeds aanwezige en nader te verkrijgen boeken enzv.; en bepaald

dat de Bibliotheek den naam zal voeren van

Surinaamsche Koloniale Bibliotheek,

en dat het beheer daarvan zal worden opgedragen aan eene Commissie bestaande uit vier door den Gouverneur te benoemen leden;

tot welke Commissie, bij dezelfde resolutie, zijn benoemd

de Heer Ch. Landré, als *Voorzitter* en de Heeren Mr. G. J. A. Bosch Reitz,
Jhr. Mr. J. M. A. Martini Geffen en
P. M. Netscher als leden,

van welke een, bij onderlinge schikking, met het Secretariaat belast zal zijn.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 8 Januarij 1858.

Bij Gouvernements-resolutie dd. 5 dezer maand No. 2, is onder de nadere goedkeuring des Konings:

1o. De Heer G. Cruden, herkozen als Raad-Hoofd-Ingeland in het district *Coronie.*

2o. Aan hem als 2e. Luitenant bij de gewapende Burgermagt in voormeld district verleend; een eervol ontslag uit die betrekking en in zijne plaats als zoodanig benoemd, de oud 2e. Luitenant G. Fraser.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.
Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.

6 Jan. Van de slavin *Clarentje*, geboren in 1798, wier moedersnaam onbekend is, *Ferdina*, geboren in 1830, wier moedersnaam onbekend is, en hare kinderen *Esther*, geboren in 1847 en *Hendrik*, geboren in 1850, toebehoorende aan J. Alexander Eliazer nom. ux. en den boedel A. S. S. Machielse.

» » Van den slaaf *Willem*, geboren in 1808, zoon van *Quasiba*, toebehoorende aan M. J. Lobo.

» » De slavin *Apolonia*, geboren in 1799, dochter van *Billa*, toebehoorende de Wed. J. A. B. de Mesquita geboren Cotino (nu boedel).

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Tweede Afkondiging.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo den 31 December 1857.

Ten gevolge van de daartoe gedane verzoeken, zijn *Brieven van Manumissie* verleend geworden, als:

1o. Aan het slavenkind *Johanna*, geboren in 1852, dochter van *Juliana*, toebehoord hebbende aan C. J. Wolff Juliaans (nu boedel).

2o. Aan het slavenkind *Emelina*, geboren in 1855, dochter van *Rebecca*, toebehoord hebbende aan J. P. A. van Heurn.

3o. Aan het slavenkind *Johannes*, geboren in 1854, zoon van *Martina*, toebehoord hebbende aan M. M. E. Kol.

4o. Aan het slavenkind *Constant*, geboren in 1855, zoon van *Antje*, toebehoord hebbende aan plantage *Dijkveld*, divisie *Para.*

5o. Aan het slavenkind *Maria*, geboren in 1855, dochter van *Josephina*, toebehoord hebbende aan plantage *Dageraad en Dankbaarheid*, divisie *boven Cottica en Perica.*

6o. Aan het slavenkind *Saraatje*, geboren in 1855, dochter van *Kettij*, toebehoord hebbende aan de weduwe A. P. F. Johanzoon geboren Böhm.

7o. Aan het slavenkind *Julius*, geboren in 1857, zoon van *Kettij*, toebehoord hebbende aan de weduwe A. P. F. Johanzoon geboren Böhm.

8o. Aan den slaaf *Geluk*, geboren in 1838, zoon van *Hendrina*, toebehoord hebbende aan S. E. Aron.

9o. Aan de slaven *Meijntje*, geboren in 1802, wier moedersnaam onbekend is, *Heintje*, geboren in 1811, zoon van *Simica* en *Adam*, geboren in 1828, zoon van *Doortje*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker.

10. Aan de slavin *Hendrina*, geboren in 1811, dochter van *America*, en hare kinderen *Marius*, geboren in 1841, *Bebe*, geboren in 1842, *Josephina*, geboren in 1843, *Arnold*, geboren in 1844, *Catharina*, geboren in 1846, *Anton*, geboren in 1847 en *Julius*, geboren in 1850, toebehoord hebbende aan S. E. Aron.

11o. Aan de slavin *Affie*, geboren in 1820, dochter van *Accoeba*, toebehoord hebbende aan J. Eliezer.

en 12o. Aan de slavin *Simica*, geboren in 1803, wier moedersnaam onbekend is, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan E. C. van Zetten.

Zullende gemelde gemanumitteerden voortaan de namen voeren, van:

1o. *Johanna Liaans.*
2o. *Elisabeth Emelina Balla.*
3o. *Hendrik Johannis Lok.*
4o. *Constantijn Eduard Humke.*
5o. *Maria Louisa Vreeswijk.*
6o. *Saraatje Cornelia Burgerdam.*
7o. *Johannes Theodorus Burgerdam.*
8o. *Jacobus Geluk Riever.*
9o. *Maria Susanna Mijntje Schelts.*
Hendrik Schelts.
Salomon Adam Schelts.
10o. *Magdalena Hendrina Haron.*
Emanuel Marius Haron.
Alexandrina Betje Haron.
Hendriette Josephina Haron.
Emanuel Arnold Haron.
Geertruida Catharina Haron.
David Anton Haron.
Johannis Julius Haron.
11o. *Hendrietta Affij Liezer.*
en 12o. *Josephina Semica van Zetten.*

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.
POST-KANTOOR.

Op Dingsdag den 12den dezer, zal

het naar *Curaçao*, per Z. M. Korvet *Prins M[illegible]* te verzenden Brievenpakket, ten **12 URE** worden gesloten.

Paramaribo, den 8 Januarij 1858.

De Ambtenaar tijdelijk belast met de Posterij,

E. C. WESENHAGEN.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, den 8 Januarij 1858.

Op heden is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van

Carl Philomon Uhlig
en
Margaret Rose Elisabeth Herbert.

Ludwig Friedrich Theodor Schmidt
en
Carolina Louiza Wilhelmina O'Ferrall.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

A. F. VAN AMSON.

Eerste Afkondiging.

Schutterij van *Paramaribo.*

Tweede Oproeping.

De *Commissie van inschrijving en Vrijstelling* voor- en van de Schutterij, roept bij deze op alle vrije Mannelijke Ingezetenen, welke bewijsselijk aan *Paramaribo* woonachtig zijn, immers zich aldaar bewijsselijk ophouden, of hun verblijf hebben, voor zoo verre zij namelijk op den *eersten* Januarij 1858 den vollen ouderdom van *achttien* jaren bereikt hebben en hun *Vijftigste* nog niet zijn ingetreden, welke nog niet reeds in de schutterij zijn ingelijfd, van welken rang, staat of orde zij ook zijn mogen, zonder onderscheid of zij vermeenen mogten, al dan niet tot de vrijgestelden te behooren, met uitzondering nogtans van de zoodanigen, welke volgens art. 3 van het Reglement voor de Schutterij gearresteerd den 31sten December 1835 en 13 Mei 1836, van de persoonlijke dienst bevrijd of van schriftelijke F i n a l e V r ij s t e l l i n g van de Commissie voorzien zijn.

Wordende bij deze herinnerd aan art. 5 der Wet van 13 Mei 1836 (Gouvern. Blad No. 7) waarbij degenen welke aan de oproepingen geen gehoor hebben gegeven, zullen gestraft worden met eene geldboete van niet minder dan VIJFTIG en niet meer dan HONDERD Gulden of wel met eene gevangenzetting van niet minder dan TIEN dagen en niet langer dan EENE maand.

Zij zal vergaderen in het locaal van de Burger-Hoofdwacht aan den *Ouden Oranjetuin* van 's morgens 9 tot 12 uren op Donderdag den 14den dezer.

De voor de Commissie verschijnenden, zullen de Letter en het Nummer hunner woonplaats en den naam der Straat moeten opgeven.

Paramaribo, den 7 Januarij 1858.

Namens de Commissie voornoemd,

S. M. BROMET,

Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

BERAADSLAGINGEN OVER DE BEGROOTINGS-WET.

(Vervolg van ons vorig No.)

Hoofdstuk 11 (*kolonien*) lokte eene meer uitvoerige beraadslaging uit, waarvan hetgeen West-Indie betreft, hoofdzakelijk hierop nederkomt: De heer Blaupot ten Cate betuigde zijn innigen dank aan den minister voor de aanbieding der wets-ontwerpen tot emancipatie der slaven in West-Indie. Hij laat zijn oordeel daarover in het midden. Het is ook nog onzeker, wanneer die ontwerpen zullen afgedaan worden. Het voorloopig verslag deswege zal eerlang het licht zien. Hij meent nu, dat in afwachting van het lot, dat die ontwerpen te wachten staat, het de pligt van de regering is, om in gemeen overleg met de vertegenwoordiging te treden, ten einde de afschaffing van de slavernij zooveel mogelijk te bevorderen. Hij leest voor den brief van den procureur-generaal van Suriname, onlangs in de dagbladen opgenomen, waarin voorkomt dat de eigenaren zich niet houden binnen de perken hunner bevoegdheid; dat de straf der sluiting in de boeijen steeds gepaard gaat met zweepslagen, hetgeen bij de reglementen verboden is, even als de toediening van een bepaald getal slagen, enz. Spreker brengt dit onder de aandacht der regering en wenscht, dat de procureur-generaal meer invloed bekome, om dergelijke verkeerdheden krachtdadig tegen te gaan; ook moet de procureur-generaal z. i. het toezigt op den koop en verkoop van slaven hebben. Telkens hebben er toch te Paramaribo zulke openbare veilingen plaats, tegelijk met visch, provisien, manufacturen, enz. Men zegge niet: de slaaf is het eigendom van den houder, doch dit gaat niet op, want dan mogen er ook geene reglementen gemaakt worden. Maar kan men den verkoop van slaven niet geheel afschaffen, in allen gevalle kon men, naar hij meent, meer menschelijke bepalingen vaststellen. Doet men dit niet, dan zal men onrust en ontevredenheid bij de slaven doen ontstaan, vooral door de scheidingen van slavenmagten. Hij doet eene vraag nopens de emigratie derwaarts: hij vraagt naml. of er geen uitzigt zou bestaan op eene meer toenemende emigratie naar Suriname. De heer van Lijnden zeide dit met belangstelling te hebben gehoord. Hij zou nu, vermits de ontwerpen nog aanhangig waren, over de zaak zwijgen, maar hoopte dat ze eerlang aan de beraadslagingen der kamer zullen onderworpen worden.

De minister van kolonien, den heer ten Cate beantwoordende, zeide: dat nu eenmaal de ontwerpen tot afschaffing der slavernij in de West-Indien aan de Staten-generaal zijn aangeboden, het voor de slaven en de kolonie Suriname van belang is, dat er eene spoedige wettelijke regeling tot stand kome. De minister zegt, dat er in dien toestand altijd eene overgangs periode bestaat, die nooit gunstig voor de slaven kan werken. Hij kan evenwel verzekeren dat, na de invoering der reglementen, de toestand der slaven over het algemeen beter is geworden. Zoo er nog misbruiken plaats hebben, dan is dit buiten den kring van het openbaar gezag. Wat de emigratie betreft, gelooft hij dat die naar een vast plan en op groote schaal moet plaats hebben; dit is ook het streven der regering, en onze gouv.-gen. is dan ook aangeschreven om, door tusschenkomst van onzen consul in China, de emigratie der Chinezen naar Suriname te bevorderen.

Onder de belangrijke onderwerpen die nog ter sprake gebragt werden, behoorde ook de pakketvaart op O. Ind. De minister, verdedigde de handelwijze van het gouvernement en deed uitkomen, dat de zaak aan particulieren moest overgelaten worden; dat de regering geen subsidie kon verleenen, maar wel de zaak beschermen. Er waren sedert vijf voorstellen ingekomen, waaronder er een was dat veel voor had; doch de voorsteller kon wegens de tegenwoordig heerschende geldcrisis, de noodige sommen niet bijeen krijgen. De cocos-eilanden maakten, op de aanmerkingen deswege van de HH. van Hoëvell en ter Bruggen Hugenholtz, nog een ernstig punt van beraadslaging uit. De minister echter hield vol, dat die eilanden nimmer door ons in bezit genomen waren. De graaf van den Bosch had indertijd, zelfs bepaald de inbezitneming ontraden. Doch ook nu woei van die eilanden nog geenszins de Eng. vlag. De kwestie is, dat kapt. Ross, die daar gevestigd is, den eigendom wil behouden en zich de inkomsten blijven toeëigenen. De heer v. Hoëvell meent intusschen, dat het hier geen particulier eigendomsregt geldt, maar een souvereiniteits-regt. De minister antwoordde hierop echter, dat Nederland nimmer souvereiniteits-regten over de cocos-eilanden had gehad. Het drukpers reglement, door den heer v. Hoëvell ter sprake gebragt werd mede door den minister verdedigd. Men had gezegd, dat het drukpers reglement, zou worden uitgeoefend in den zin van: »houdt het zwaard maar in de schede!" zelfs zou er eene aanschrijving in dien zin aan de justitie zijn gerigt, om dat reglement in dien zin toe te passen; de minister heeft het stuk voor zich liggen en betreurt het, dat zelfs een man als de heer Thorbecke, de dupe is geweest van dergelijke verzinsels. Het hoofdstuk werd aangenomen met 42 tegen 16 stemmen.

Gemengde-Berigten.

In het Instituut voor doofstommen te Groningen zijn in 1856 | 57 onderwezen 146 kweekelingen (73 jongens en 68 meisjes). Hiervan behoorden: tot de Herv. godsdienst 107, Ev. Luth. 4, Doopsgez. 6, Christ. Afgesch. 4, R. Kath. 6, Ned. Isr. 17 en Port. Israel 2. Van de 146 kweekelingen hadden zich 20 als handwerk het kleermaken gekozen, 2 pettenmaken, 8 schoenmaken, 14 schrijnwerken, 9 kuipen, 9 letterzetten, 3 zeilmaken, 1 zadelmaken, 1 borstelmaken, 51 naaijen, borduren, enz.; 17 breiden, terwijl 10 nog geen handwerk leerden. Gedurende het 67jarig bestaan van het instituut zijn ontslagen: 663 als bekwaam om in de maatschappij te verkeeren; 50 om bijzondere redenen; 42 wegens bekrompen verstandelijke vermogens, 15 wegens zinneloosheid, 14 wegens aanhoudende ziekelijkheid, terwijl 64 vóór hun ontslag zijn overleden.

— Als een teeken, dat de grond in de Haarlemmermeer begint te krimpen, wordt vermeld, dat men telkens fondamenten van oude gebouwen en andere voorwerpen met de ploegschaar begint te raken; onlangs vond men een zwaard van een schip, later een teerputs; in een' ouden muur, midden in het bouwland, delfde men op, vier tinnen lepels van vreemd maaksel en eene kan van minder bekenden vorm; ook een klopper van een huis en een naaldenkoker of breikoker; vroeg vond men op een stuk land een scheepje met potten, waarin 38 tullebandsvormpjes enz., benevens een zoutvat van eigenaardig maaksel met vier duiven er op.

— De Deensche regering had aan de kamers een ontwerp van wet aangeboden tot afschaffing van de gilden. Deze wet is door de tweede kamer aangenomen en tevens bepaald, dat zij met 1 Jan. 1858 in werking zou komen. Door de eerste kamer is eene reeds door de tweede kamer aangenomen wet goedgekeurd, waarbij de bepalingen worden ingetrokken, krachtens welke men gedoopt moet zijn, om van het regt van successie gebruik te kunnen maken. Deze wet was ter goedkeuring aan den koning gezonden.

— De Engelsche bladen deelen zeer treurige berigten mede uit het land der Kaffers. Die berigten,

welke tot 20 Augustus loopen, melden, dat het land bij voortduring aan ontzettenden hongersnood ten prooi was, zóó zelfs, dat de geheele bevolking daardoor met den dood bedreigd wordt. De menschen stierven er bij duizenden en er ging geen dag om waarop niet een groot aantal huisgezinnen over de grenzen trokken, ten einde hulp in de Engelsche kolonie te zoeken. Het koloniaal bestuur had reeds 4000 dier ongelukkige Kaffers in dienst genomen voor openbare werken. De oorsprong van dat groote onheil moet alleen gezocht worden in het gedrag van een inlander, die zich als profeet uitgaf en die de bevolking had aangespoord om de velden onbebouwd te laten. Deze krankzinnige raad werd gevolgd; van daar dat op dezen oogenblik noch vee noch levensmiddelen in het Kafferland aanwezig zijn, zoodat de inboorlingen òf van honger moeten sterven òf, indien zij het kunnen, naar andere gewesten de wijk moeten nemen.

— Te New-York was de bevolking alles behalve gerust wegens de al meerder wordende arbeiders demonstratien. Onophoudelijk trekt eene groote massa gepeupel door de straten, zoodat de regering zich genoopt heeft gezien om vele voorname punten der stad, zooals het tolkantoor, de sub-schatkamer enz., door militairen te laten bezetten. De arbeiders zelven waren in twee partijen verdeeld: een die ultra en een die gematigd gezind is. Reeds was het gevaar van eene uitbarsting zoo nabij, dat de mayor de gewapende maatschappen in slagorde heeft doen scharen. De arbeiders gingen toen nog tijdig uiteen.

— De *Bombay Times* zegt, dat de Hooglanders na hunne aankomst te Cawnpore, den put gevonden hebben waarin de bloeddorstige Nena Sahib de vermoorde vrouwen en kinderen geworpen heeft. De verminkte overblijfselen van den generaal Wheeler zijn herkend. Zijne haarlokken heeft men afgesneden en een gedeelte daarvan is aan zijne familie in Engeland gezonden; het overige van zijn hoofdhaar is nagenoeg in gelijke deelen onder de soldaten verdeeld, en elk hunner heeft, na zijn aandeel bekomen te hebben, gezworen dat voor elk haartje dat hij ontvangen heeft, een opgestaan Hindou eigenhandig door hem zou worden gedood, met de bijvoeging, dat die eed letterlijk zal na gekomen worden, al kwam ook de gouverneur-generaal tusschen beide om het te beletten.

—Omtrent den aanleg eener vaste brug over den Rijn bij Kehl wordt in een der dagbladen opgemerkt, dat het internationale verkeer tusschen Duitschland en Frankrijk en de daarachter gelegene oostelijke en westelijke landen, door de spoorwegen bevorderd, eene vaste brug bij Kehl vereischt. Het geldt hier eene der gewigtigste verbindingslijnen tusschen de Atlantische en de Zwarte Zee, het geldt de lijn van Havre over Parijs; Straatsburg, Karlsruhe, Stuttgardt, Augsburg, Munchen, Salzburg, Linz, Weenen, Pesth, en verder. De deskundigen van alle landen, die dezen weg te gebruiken hebben, achten de afbreking der lijn tusschen Kehl en Straatsburg als ten hoogste nadeelig, als eene leemte, welke met den tegenwoordigen en toekomstigen staat der spoorwegen volkstrekt niet is overeen te brengen. Wanneer men zegt, dat de Fransche regering, dat Keizer Napoleon den aanleg dezer brug voornamelijk in een politiek strategisch belang wenscht, terwijl de handelsbelangen slechts tot voorwendsel genomen worden, moet men, volgens het blad, bedenken, dat wanneer Napoleon eenmaal zijn woord » paix" met » guerre" mogt willen verwisselen, hij de op Straatsburg uitloopende wegen kan te baat nemen, om in éénen nacht een operatie-leger in en bij Straatsburg te verzamelen, en in 44 minuten onderscheidene pontonsbruggen kan laten bouwen, en zonder vaste brug zijne invallende armee op den regteroever des Rhijns kan werpen en aldaar verschansen, eer dat een bondsleger in staat zou kunnen wezen den vijandelijken inval te stuiten. Op dezelfde wijze zou iedere op Napoleon volgende regering te werk gaan. — Welke omkeering de vroegere strategie te land en te water sedert de invoering der stoomwagens en stoomvaartuigen ondergaan heeft, is onlangs, in bepaald opzigt tot de Fransche krijgsmagt, door lord Palmerston bij de discussie over de begrooting van oorlog onbewimpeld te kennen gegeven, toen deze minister zeide, dat het kanaal tusschen Engeland en Frankrijk bij de tegenwoordige strategische gesteldheid niet meer voldoende was om Groot-Brittannie tegen eenen vijandelijken inval der Franschen te beveiligen, maar dat voortaan eene permanente stoomvloot bij de kust deze bescherming zou moeten uitmaken.

— Uit Havana wordt het volgende gemeld: Den 16 Oct. ll. werd een slavenhaler met 500 negers aan boord, door eene Spaansche oorlogstoomboot in die haven binnengesleept. Aan de officieren en de bemanning werd vergund het schip na aankomst te verlaten en de slaven werden waarschijnlijk in publieke veiling verkocht.

Eenige dagen later kwam de Amerik. clipper *Pierre Soulé* mede te Havana aan en ontscheepte eene lading slaven bij het kasteel Punta; dit arrivement werd gevolgd door een ander van 600 negers, die te Pantos de Cayafabos, op geringen afstand van het kasteel Moro, bij den ingang der haven van Havana, ontscheept werden. Behalve deze schepen moeten nog verscheidene andere met negers te Cardenas zijn aangekomen. De Britsche consul begaf zich naar aanleiding hiervan naar den kapitein-generaal en vorderde van hem, dat hij de bij dezen handel betrokken personen zoude vervolgen, hetgeen de generaal Concha beloofde te zullen doen, en waarin hij ook woord schijnt gehouden te hebben. Het blijkt echter niet dat men de schuld der betrokkenen heeft kunnen bewijzen, of dat, indien dit al het geval is geweest, zij hunne straf hebben ondergaan. De Britsche consul vorderde alstoen formeel van den kapitein-generaal, dat hij de wet ten opzigte van de personen aan wie de ladingen negers geconsigneerd waren, ten uitvoer zoude leggen en hen in de gevangenis zoude laten brengen. Dit weigerde generaal Concha, waarop de Britsche consul onmiddelijk zijne vlag introk en uit Havana naar Londen is vertrokken.

Ontploffing van den kruidtoren te Mainz.

Een verschrikkelijk ongeluk heeft de stad Mainz in diepen rouw gedompeld. Den 18n. November ll. 's namiddags ten 3 ure, vloog de kruidtoren aldaar, aan de Gaupoort, in de lucht. De *Mainzer Ztg.* deelt daaromtrent het volgende mede: De kruidtoren was het laboratorium op de courtine tusschen het Bonifacius en Alexender Bastion, ruim honderd schreden regts van de Goupoort verwijderd. Door de militairen wordt verzekerd, dat dien namiddag niemand daarin iets verrigt heeft; de ontploffing moet dus aan zelfontbranding van de ongeveer 150 a 200 centenaars buskruid worden toegeschreven. Het geheele laboratorium is verdwenen; daar waar het stond, is nu een groot gat in den grond ontstaan. De steenen massa werd ginds en derwaarts in het rond geslingerd; groote steenklompen vlogen over de geheele stad heen tot in de tuinen en drie vierde uurs ver tot aan de rijtuigfabriek der heeren Castell en Haris bij Mombach.

De verwoesting door het ongeluk veroorzaakt, is verschrikkelijk; de zoogenaamde oude Kästrich, meest door behoeftige lieden bewoond, is geheel en al vernield; hetzelfde is het geval met het bovenste gedeelte der Gaustrasse tot aan den ingang der Stephansstrasse. De Stephanskerk is zeer beschadigd; de ramen en het orgel zijn verbijzeld en het dak is geheel ontramponeerd. De toren heeft een geweldigen schok ondergaan en zal wel moeten afgebroken worden. Ook de bruggen over de gracht aan de Gaupoort zijn ten deele vernield. De steenen, die in de stad vlogen, verbrijzelden het dak van het gymnasium en de Evangelische kerk; andere steenen beschadigden het schoone portaal der Augustijnen (Lieve Vrouwen) kerk en rigtten aan bijzondere huizen groote schade aan. Als een bewijs van het geweld der ontploffing, kan o. a. dienen, dat een ongeveer 300 pond zwaar stuk steen door het dak en twee verdiepingen van het *Café de Paris* viel, gelukkig zonder iemand te beschadigen. Niet alleen te Maintz, maar ook in de omliggende plaatsen Zahlbach, Weisenau, Mombach en Castel, werden alle glazen verbrijzeld en dit was zelfs voor een gedeelte het geval te Bieberich, Hochheim en Flörsheim.

Het ongeluk heeft niet alleen honderde arme familien van dak, maar ook ongeveer 50 a 60 menschen van het leven beroofd; de beide lijken van personen, die juist voorbij gingen en van de soldaten, die op dat oogenblik aan de poort de wacht hadden, lagen in het rond. Onder de instortende huizen vonden geheele huisgezinnen een plotselingen dood; in andere kwamen de vader of de moeder om het leven, in andere de kinderen. Verder op werd een kind in de wieg gedood. In de Augustijnerstraat nam een steen een kind het hoofd weg en voor het *Café Mayence* werden een tooneelspeler beide beenen verbrijzeld. Eenige honderd personen zijn min of meer zwaar gewond. Eene naauwkeurige opgave van het aantal dooden en gewonden is op dit oogenblik nog onmogelijk.

Een ander berigt luidt als volgt: Steenen van honderde ponden zwaarte vlogen door de lucht en doodden bij het nedervallen menschen en dieren. De Stephanskerk is gedeeltelijk van dak beroofd en hier en daar zijn gaten in de muren geslagen; de heerlijke geschilderde glazen in de domkerk zijn verbrijzeld, de Evangelische kerk heeft mede veel geleden. Alle hospitalen zijn vol. Men is druk bezig met de verongelukten zooveel mogelijk te redden.

Een ander berigt luidt als volgt: Zeer treurig luiden de latere berigten nopens de gevolgen der ramp, welke deze stad getroffen heeft. Het getal der dooden en gewonden kan nog niet met eenige naauwkeurigheid opgegeven worden, daar nog velen onder de puinhoopen bedolven liggen. Het sterk bevolkte kwartier Alte Kästrich, alsmede de Gaugasse, bieden een onbeschrijfelijk tooneel van verwoesting aan. Van de soldaten, die bij den kruidtoren de wacht hadden, alsmede van de detachementen Pruissische infanterie en artillerie, die op een aanzienlijken afstand van daar exerceerden, zijn de meesten omgekomen. In de stad heeft men reeds verscheidene huisgezinnen van onder de puinhoopen opgedolven. Men spreekt zelfs van 100 en meer kinderen, die door het instorten van een in dat kwartier gelegen schoolgebouw, den dood zouden hebben gevonden. Het is onmogelijk het jammertooneel te schilderen, dat de geheele stad na de catastrophe aanbood; weenend en handenwringend liepen ouders hunne kinderen en kinderen hunne ouders zoekende, door de straten, onder welke vele bloedden aan de wonden, die zij ontvangen hadden van de glasscherven der alom ingeslagene glazen. De gasthuizen zijn opgevuld met gewonden, en er was zelfs gebrek aan toereikend geneeskundige hulp. De schade aan gebouwen wordt op meer dan een millioen begroot. Men verwacht en vertrouwt, dat de Duitsche Bondsstaten zich vereenigen zullen, om deze schadevergoeding te dragen, en tevens op het denkbeeld van hetgeen reeds in Pruissen is geschied, alle kruidfabrieken en kruidmagazijnen ten minste in vredestijd op een aanzienlijken afstand van de bondsvestingen te verplaatsen. Toevallig waren eerst onlangs 600 centenaren kruid uit Mainz naar elders overgebragt. Zonder dit gelukkige toeval, zou thans de geheele stad een puinhoop zijn, onder welken eene bevolking van 30 à 40,000 menschen haar graf gevonden zou hebben. Onmiddellijk nadat het berigt van dit ongeluk hier was ontvangen, heeft de president der militaire bondscommissie, generaal-majoor v. Schmidling, zich naar Mainz begeven, om in vereeniging met de autoriteiten de meest dringende maatregelen te nemen ter leniging van de ramp.

De karnavals-feesten zullen dit jaar niet gevierd, maar de daarvoor bestemde gelden en bijdragen, ter ondersteuning der meest benadeelde behoeftige ingezetenen gebezigd worden. Op het berigt van de katastrophe, heeft de koning van Beijeren be-

vel gegeven om de 2000 centenaren buskruid, die te Grunwald opgehoopt lagen, van daar te verwijderen en over verscheidene plaatsen te verdeelen. Met de uitvoering hiervan is dadelijk een aanvang gemaakt.

Naar men vrij algemeen zegt, is men den booswicht, die de ontploffing van den kruidtoren heeft veroorzaakt, op het spoor. Men verhaalt daaromtrent het volgende:

Een onderofficier van het garnizoen, had zich door zijn dienstijver onderscheiden en was hem sedert lang promotie toegezegd; doch gelijk het dikwerf pleegt te gaan, anderen werden hem achtereenvolgens voorgetrokken en hij was en bleef onderofficier. Daarover verbitterd, besloot de rampzalige zich op bloedige wijs te wreken. Een der generaals had op den dag, waarop de ontploffing plaats had, een honderdtal officieren aan een gastmaal willen vereenigen, als wanneer men onderling eene turn-partij zoude houden. De bedoelde onderofficier wist dat het gezelschap ten 3 ure bijeen zoude komen. Hij begaf zich daarop naar den generaal-kommandant en vroeg om den sleutel van den kruidtoren, vermits er een uitslag van kruid moest plaats hebben. Aangezien dit meermalen gebeurde, koesterde die generaal geen argwaan en gaf den sleutel, waarna de onderofficier zich naar den toren begaf en een lont vervaardigde, die hij berekende dat ten 3 ure uitgebrand zoude zijn, als wanneer het geheele kruidmagazijn in de lucht zoude vliegen met al de aan het gastmaal vereenigde officieren, doordien het lokaal waar zij zich zouden vereenigen, digt bij den toren gelegen was. Het schijnt nu dat hij zich in de berekening van den tijd, dien de lont branden kon, heeft bedrogen, waardoor de ontploffing vroeger plaats had, terwijl het gastmaal bovendien wegens het ongunstige weder een dag was uitgesteld!

— De prins van Pruissen heeft den kolonel von Alvensleben belast aan de authoriteiten van Mainz 10,000 thaler ter hand te stellen, voor de bij de ramp aldaar ongelukkig gewordene burgers.

In 1790 werd te Parijs een drama van Demoustier gespeeld, getiteld: de drie zonen. De schrijver had om getuige te zijn van de ontvangst van zijn stuk in eene loge van den derden rang plaats genomen. »Bah, dat is ellendig," riep ieder oogenblik een jonge man die naast hem stond, »dat is afschuwelijk. Had ik toch een hollen sleutel bij mij wat zou ik het uitfluiten." »Mijnheer," antwoordde Demoustier, »het doet mij genoegen dat ik uwen wensch kan vervullen, hier hebt gij een sleutel." De jonge man neemt hem en fluit uit al zijne magt. Toen het stuk uit was komt een der vrienden van Demoustier tot hem en zegt: »mijn waarde Demoustier! wat doet het mij leed uw werk zoo beschimpt te zien." »Hoe mijnheer," zeide de fluiter beschaamd: »gij zijt de heer Demoustier? O, vergeef mij mijne lompheid!" »Dat is niets," hernam Demoustier: »doe mij echter het genoegen om morgen bij mij te komen ontbijten." Hij bekent bij dit bezoek, dat hij ook tooneeldichter is en wenscht het oordeel van Demoustier te hooren over een blijspel waarvan hij het manuscript had medegebragt. Demoustier verzoekt hem voor te lezen, de jonge man leest en vraagt zijnen toehoorder, toen hij geëindigd had: »Nu mijnheer! wat zegt gij daarvan?" »Mijn lieve," antwoordde Demoustier hem lagchende: »Kunt gij mij ook eenen sleutel leenen?

Burgerlijke Stand.

Van den 1sten tot den 7den Januarij 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 1sten, William, zoon van Hertz Isac de Jongh, en van Sara Soesman, 1 jaar en 4 maanden.— Den 3den, Frans Hannibald Frankenburg, 42 jaren.— Idem, Isaij Aster, 2 maanden en 3 weken.— Den 5den, Albertina Charlotte Jeanne Heijdoorn, 1 j. en 4 maanden.

Levenloos Geboren:

Den 2den, een kind van het Mannelijk geslacht van Dulcinea Augusta Reeberg Echtg. van Johannes Paulus Berchenhorst.

Publieke Veilingen.

Door- en ten huize van den Vendumeester J. C. GOMPERTS.

VRIJDAG den 8sten Januarij 1858.

De aan de Marowijne gestrande Brik *Pacific*, benevens 39 vaten *Melassie* voor *f* 1500.— Thomas Green.

Scheepvaart.

UITGEKLAARD.

Den 7den dezer, het schip *Caspar de Robles*, kapt. F. H. van Sloten, naar Amsterdam, lading: 253 vaten Suiker 359,632 pond.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Plantage Dordrecht, kapt. J. M. Brakke, adres bij J. C. Oosterbaan.

Texel, kapt. Hubert, adres bij Gisius & Co.

Louisa Christina, kapt. Ten Harmse, adres bij J. H. Zaal.

Amsterdam, kapt. A. H. Wehdemeijer, adres bij H. Degenhard & H. C. Levy.

Johanna Christina, kapt. J. A. de Lang, adres bij J. H. Zaal.

Eliza, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

Sagitta, kapt. W. J. Bakker, adres bij J. H. Zaal.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Caspar de Robles, kapt. van Slooten, adres bij H. Degenhard.

Jacoba Christina, kapt. R. H. Lutje, adres adres bij M. M. Curiel.

Stad Haarlem, kapt. J. Brandts, adres bij F. P. Bouguenon.

Josina Theodora, kapt. Tjakkes, adres bij J. H. Zaal.

Janna Adrianna, kapt. Franken, adres bij J. H. Zaal.

Johannis Hermanus, kapt. J. B. Wijgers, adres bij M. M. Curiel.

Anna Lena, kapt. C. Zaal, adres bij J. H. Zaal.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij Gisius & Co.

ADVERTENTIEN.

De **Kerkelijke Commissie** voor de *Hervormde Christelijke Eeredienst* geeft aan de Leden der Gemeente, die nalatig zijn gebleven in de vernieuwing van de huur der Zitplaatsen voor het jaar 1858 kennis, dat hun alsnog de gelegenheid wordt gegeven, de bewijzen daarvoor, vóór of uiterlijk op den 9 Januarij e. k., tegen betaling te doen afhalen bij den Penningmeester der Commissie H. H. KRAMER, bij gebreke waarvan, op grond van Art. 14 van het Reglement op het Beheer der Kerkelijke fondsen, over die plaatsen zal worden beschikt ten behoeve van anderen.

Paramaribo, den 4 Januarij 1858.

Voor de Commissie voornoemd,

De Secretaris,

B. C. VAN DEN ENDE.

Al wie iets te vorderen heeft van de *Protestantsche Surinaamsche* **Mettray**, wordt verzocht zijne rekening vóór ultimo dezer maand, in blanco, in te zenden bij den Thesaurier van de Maatschappij den Heer N. NIELSON.

Namens het Hoofd-Bestuur,

C. CONRADI,

Secretaris.

Paramaribo, den 8 Januarij 1858.

Het ARMBESTUUR der *Ned. Israël. Gemeente* alhier door de net en sierlijkheid der **Voorwerpen**, voor de LIEFDADIGHEIDS LOTERIJ volgaarne aan het veelvuldig verlangen willende voldoen, berigt bij deze het geëerd publiek dat de bezigtiging derzelven nog zal opengesteld blijven **Heden** en **Morgen** 's avonds van 7 tot 10 ure, ten huize van den WelEd. Heer J. A. DE VRIES, aan den *Heiligen weg.*

Bij afwezigheid van den Secretaris,

De Kommissaris,

M. J. GOEDMAN.

---

[243] Verzoeke aan de **Equipage** van het Schoonerschip *Stad Haarlem*, geen Crediet te verleenen, zullende zulks van **heden** af, zonder voorkennis van den Gezagvoerder, niet valideren. Ingeval van pretentie, gelieve dezelve in te zenden, vóór Dingsdag e. k., ten huize van den Heer F. P. BOUGUENON.

Paramaribo, den 7 Januarij 1858.

BRANDTS.

Holloway's Zalf en Pillen.

Aandrang van bloed naar het hoofd.

Wij hebben van verscheidene gevallen gehoord, zegt de Boston Times, waarbij de lijders jaren lang aan deze ziekte onderhevig waren en aan hun herstel wanhoopten, doch eindelijk door de Pillen van Holloway geheel genezen werden. Ook zijn wij bekend met verscheidene genezingen van geheele verzwakking, gal, ingewands en leververziekte, zoo ook van slechte spijsvertering, waarbij deze Pillen allergunstigst hebben gewerkt, nadat alle andere geneesmiddelen gefaald hebben.

Deze *Zalf* en *Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrug Straat* à *f* 1 *f* 3 en *f* 5. [714]

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**

Het Abonnement is per jaar . . . *f* 20—
voor zes maanden . » 11—
» drie » . » 6—
Voor elk afzonderlijk nommer der Courant . . . . —25
De prijs der Advertentien is per regel —25